

DEBAT D'ORIENTACIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

Intervenció del M.I. Sr. Ladislao Baró, president del Grup Parlamentari Demòcrata
Setembre 2017

Ha transcorregut ja una mica més de la meitat de la present legislatura. Aquesta pot semblar una mera consideració fàctica, temporal, cronològica. I ho és. Però es alhora la constatació que tots plegats estem sent capaços de superar amb èxit una legislatura extraordinàriament important i complexa. D'alguna manera s'hi va referir ahir el cap de govern així com també ho han fet avui, d'una forma una mica diferent, els representants de les forces parlamentàries de l'oposició.

Només començar la legislatura, l'anomenada crisi BPA va posar en risc, recordem-ho breument, l'estabilitat del nostre sistema financer. El desafiament va ser colossal i, malgrat això, penso que cal reconèixer que els aspectes més urgents i rellevants de la mateixa s'han encarat i solucionat de manera raonable i satisfactòria, tot i que també cal admetre que en aquest àmbit encara romanen diverses qüestions en curs de resolució. En qualsevol cas, el perill d'una crisi que pogués afectar irreversiblement la nostra banca sembla esvaït, encara que calgui continuar en tot moment vigilants.

D'altra banda, estem també confrontats a una necessària, complexa i exigent negociació amb la unió europea per a l'assoliment d'un acord d'associació. L'accés al mercat interior europeu, des d'un marc institucional que asseguri als contractants lleialtat i cooperació, ha de permetre obrir nous camins de desenvolupament i de prosperitat a la nostra societat tot assegurant períodes de transitorietat que garanteixin l'estabilitat de la nostra economia. S'obra així una gran finestra d'oportunitat per Andorra a la qual cal accedir-hi després de culminar una negociació complexa i delicada. Pel moment, cal dir que les coses semblen força ben encaminades, tant pel que fa al marc institucional com al capítol dedicat a la circulació de mercaderies.

Així, per un costat, cal remarcar la presència de canvis d'entitat en el sector financer, no només els derivats de l'afer BPA sinó també i sobre tot els que provenen d'una transformació de les polítiques públiques globals en matèria de cooperació fiscal i transparència. D'altra banda, convé esmentar l'encarament una negociació amb la unió europea que remourà cap a millor elements estructurals de la nostra economia. Aquests són dos elements claus que donen pauta a l'esdevenir de la legislatura.

Ja es veu, només esmentant aquest parell de qüestions, que aquesta no està sent una legislatura ni fàcil ni plàcida. Tampoc ho va ser l'anterior, sigui dit de passada. Permetin-me, senyores i senyors consellers, senyor cap de govern i senyors ministres, una breu mirada al context en el que els demòcrates hem hagut d'assumir les nostres tasques de govern i de majoria parlamentària. El 2011 la crisi econòmica que castigava bona part del món es trobava en el seu punt àlgid, un punt àlgid que, per cert, no va ser ni conjuntural ni passatger; a la vegada, per acabar de fer més complex l'escenari, feia ben poc temps que la comunitat internacional havia iniciat un imparable procés per a construir un nou paradigma normatiu en matèria de cooperació fiscal internacional i de transparència financera.

I sense ànim de treure pit, voldria ara remarcar que els demòcrates haurem contribuït, durant un període de temps gens plàcid i més aviat poc agraït, a assegurar estabilitat parlamentària i governabilitat, així com gestió comunal en bona part dels comuns. I permetin-me ara afegir, lluny de qualsevol triomfalisme, que haurem contribuït a assegurar no només estabilitat i governabilitat general i comunal, sinó també bon govern. No sé si tot plegat haurà estat el govern dels millors, deixo aquesta consideració per a analistes molt més fins que qui ara us parla, però sí que estic convençut que s'haurà propiciat la *governança* reformadora que l'entorn canviant exigia.

Ahir, en el seu discurs, el Cap de Govern es va proposar explicar que totes les reformes impulsades pel Govern van encaminades a fer d'Andorra un país de qualitat i quin impacte té això en el dia a dia dels ciutadans. Voldria felicitar-lo per

aquest enfocament. I ho voldria fer perquè, d'una banda, les seves paraules van servir per contextualitzar tant les accions que s'han dut a terme aquests últims sis anys com els projectes de present i de futur que ahir ens va detallar. En aquest sentit, li agraeixo que ens concretés alguns dels grans projectes previstos d'aquí fins al final de la legislatura, que demostrin que aquest Govern no s'atura i que té la determinació necessària per continuar liderant les reformes que necessita el país.

Comparteixo l'optimisme que ens va voler transmetre, la confiança en que Andorra té la capacitat d'afrontar, i superar, els reptes que se'ns plantegen en els diferents àmbits.

I el felicito també per una certa dosi d'autocrítica en la seva intervenció. Perquè potser no sempre hem sabut explicar prou bé –el Govern i el Grup Parlamentari que li dona suport– el per què de totes aquestes reformes. Ahir ens va recordar que el centre del projecte reformista de Demòcrates per Andorra són les persones i que la política dels grans números només té sentit si reverteix finalment en un major benestar i una millor qualitat de vida per al conjunt dels ciutadans.

Vull que el Govern sàpiga que el Grup Parlamentari Demòcrata li seguirà fent costat en aquest projecte que ens uneix. Un projecte en el qual hem confluït persones de diferents generacions i també d'òrgens polítics ben diversos, però que coincidim en el rumb que pensem que ha de seguir Andorra en un món que cada vegada viu de manera més ràpida i interconnectada.

El cap de Govern va començar ahir el seu discurs recordant que aquest curs celebrarem el 25è aniversari de la Constitució, el gran acord polític i institucional del poble andorrà, i que durant anys hi ha hagut veus, provinents de diferents sectors, que reclamaven un altre tipus de constitució, en aquest cas de caire econòmic i social, que hauria de ser complementària de la primera; en realitat, més que a una constitució en sentit estricte aquestes veus es referien a la necessitat d'establir un ampli consens en matèria de política econòmica i social. Hi estem d'acord.

El que és evident és que el model que va permetre el creixement d'Andorra a partir de la segona meitat del segle XX, el model sobre el qual vam sustentar la nostra

riquesa i el nostre benestar, havia començat a mostrar signes d'esgotament quan va esclatar, fa una dècada, la greu crisi econòmica i financera a tot l'entorn europeu.

El context global ha estat, i continua, marcat per la incertesa. No només hi ha hagut una crisi econòmica i financera, sinó també una greu crisi de confiança en tots els àmbits i a tots els nivells.

A casa nostra, les fragilitats pròpies d'una economia relativament tancada i assentada sobre uns pilars molt concrets s'havien anat evidenciant els últims anys – i en algun moment, en episodis més recents, se'ns han mostrat amb una especial cruesa.

Per tot plegat, alguns vam creure que calia donar un impuls -valent i decidit, però alhora cercant el màxim consens possible amb els diferents sectors econòmics i socials- a un seguit de reformes que feia temps que es començaven a perfilar com a única sortida possible per a una Andorra que segueixi generant riquesa i garantint el benestar dels seus ciutadans. La recerca del consens va començar en el propi projecte de Demòcrates per Andorra, capaç d'unir, com he comentat anteriorment, persones amb un passat polític divers. I ressaltó la paraula “projecte” perquè, contràriament al que ens retreu algun altre partit, Demòcrates per Andorra té un projecte polític ben definit, tal com va demostrar ahir el cap de Govern en el seu discurs.

El cap de Govern va afirmar davant d'aquesta cambra -i nosaltres, evidentment, ho compartim- que l'objectiu últim de totes les reformes que s'han dut a terme aquests dos últims mandats, i que de ben segur tindran la seva continuïtat en els pròxims anys, és una Andorra de qualitat. Perquè la qualitat ho abraça tot: la qualitat empresarial i dels professionals significa una major competitivitat; la qualitat ambiental és un millor entorn per viure i és també el llegat que deixarem a les generacions futures; la qualitat en l'educació és dibuixar l'Andorra que volem; la qualitat dels serveis és atendre els ciutadans en els seus requisits i les seves necessitats.

Penso que aquests sis anys s'han de mirar en el seu conjunt. En tot aquest temps, el Grup Parlamentari Demòcrata ha donat suport a les reformes, treballant perquè

el marc legal acompanyés tot aquest procés. Sí que voldria remarcar que, malgrat les dificultats que no sempre ens han deixat avançar al ritme que hauríem volgut, la transformació d'Andorra és avui un fet. Tenim un país més obert, més transparent i cooperant amb el seu entorn. Això ofereix noves oportunitats a les empreses, als professionals, als estudiants, i ens dóna un punt de partida diferent en la negociació amb la Unió Europea per tal d'arribar a un acord que ens sigui beneficiós com a país.

Encara que de vegades se'ns hagi acusat de tirar pel dret, la realitat és que fins i tot la darrera legislatura, quan disposàvem d'una amplíssima majoria parlamentària, hem procurat arribar a acords amb els diferents grups, especialment en aquelles qüestions de més calat. Perquè entenem que, amb diferències en el ritme o en l'estratègia, sovint compartim la direcció que cal seguir -i així, de fet, s'ha posat de manifest en diferents ocasions, la més recent al tomb de la reforma del marc competencial i de transferències als Comuns. Val a dir, en relació a aquesta qüestió, quan ens trobem en plena tramitació dels projectes de llei concernits, que el nivell de consens polític assolit al voltant de la mateixa és força elevat, tot i que no unànime. D'altra banda, el fet que l'informe jurídic demanat pel Comú de Sant Julià al professor Aparicio plantegi dubtes de constitucionalitat no ha de rebaixar de manera sobrevinguda l'amplitud del referit consens. Això sí, l'informe ha de ser estudiat i discutit i si s'escau -i segons el nostre criteri això és possible- rebutat totalment o parcialment.

He destacat que el discurs d'ahir va posar en relleu que les accions del Govern van encaminades a la consecució d'una Andorra de qualitat, segons els paràmetres d'avui que no són els mateixos de fa tan sols unes poques dècades. Des del Grup Parlamentari Demòcrata estem d'acord que l'anomenada Marca Andorra ha de ser, més que una bona campanya publicitària, un bon producte.

Això és aplicable a tots els àmbits: des de l'educació fins al turisme, tal com es desprèn de les paraules del cap de Govern. En aquest punt, voldria ressaltar la política mediambiental del Govern, liderada per una ministra que havia estat durant la legislatura passada consellera general del Grup Parlamentari Demòcrata i que ja aleshores havia demostrat aquella voluntat de consens a la qual m'he referit abans. Andorra ha fet palès aquest mandat el seu compromís amb la lluita

contra el canvi climàtic, que és sens dubte un dels grans reptes que afronta en aquests moments el conjunt del planeta i que pot tenir conseqüències negatives molt clares sobre un dels pilars de la nostra economia, com és el turisme de neu. En aquest sentit, cal reconèixer que el Govern ha implementat mesures mediambientals valentes, algunes més populars i altres no tant, i que en qualsevol cas ho ha fet mirant de dialogar amb els sectors implicats en cada cas.

Valorem molt positivament algunes de les mesures anunciades amb relació al patrimoni, natural i cultural. Precisament sobre el patrimoni cultural -i aprofito per saludar una altra ministra que també havia estat consellera general- voldria trencar la visió que de vegades s'ha volgut donar de Demòcrates per Andorra, com si aquesta fos una qüestió que no ens preocupés. Ha estat aquest Govern que ha recuperat i ha posat en valor alguns dels elements singulars del nostre patrimoni, com ara l'Hotel Rosaleda, Ràdio Andorra o Casa Rossell. Sabem que el patrimoni forma part de la nostra identitat i el volem, no com un fòssil, sinó viu i a l'abast de tothom, sempre que les condicions d'accés en garanteixin la seva conservació.

Entre les grans reformes pendents -a més del ja esmentat procés d'establiment del nou model de competències dels Comuns i de transferències- tenim la reforma de la Funció Pública i la reforma sanitària. Celebrem que el cap de Govern anunciés ahir que el projecte de Llei de la Funció Pública entrarà a tràmit parlamentari aquesta tardor. Vull recordar que la reforma integral de la Funció Pública va ser un encàrrec del Consell General al Govern, introduït mitjançant disposició a la llei de regulació del pla de pensions dels funcionaris. Alguns van qüestionar aleshores la voluntat de Demòcrates per Andorra d'abordar amb profunditat i en tota la seva complexitat una qüestió que s'havia anat ajornant d'un govern a un altre. Doncs bé, confiem que aquest projecte de llei servirà per esvair dubtes.

Pel que fa a la sanitat, estem d'acord en una visió de reforma contínua, entenent que és un àmbit que evoluciona a mesura que evolucionen les necessitats de la població. En aquest punt, vull reiterar el suport del Grup Parlamentari Demòcrata a l'hora de tirar endavant aquelles mesures que millorin l'eficiència i la sostenibilitat del sistema, garantint en tot moment la qualitat assistencial que caracteritza el nostre sistema de salut.

El cap de Govern va parlar igualment del gran tema que transcendeix la legislatura i que no és altre que l'acord d'associació amb la Unió Europea. La transcendeix perquè aquesta relació amb Europa ja es va iniciar molt abans de l'actual Govern, amb una fita important com va ser la conclusió de l'Acord Duaner, i perquè possiblement no s'assolirà de manera imminent.

Des del Grup Parlamentari Demòcrata pensem que és bo recordar l'històric de les negociacions amb la Unió Europea, ja que evidencia que l'acostament a Europa és una voluntat compartida per les diferents sigles polítiques que han governat Andorra. És evident que cal negociar el millor acord i, per tant, cal que tots els diferents Grups treballem de manera constructiva en aquest sentit.

Ahir el discurs del cap de Govern va palesar un projecte per Andorra que és un projecte inclusiu, un projecte que vol garantir oportunitats per a tothom i no vol deixar ningú enrere. Per aquest motiu s'han implementat i es continuaran implementant mesures correctores allà on calgui. En alguns casos són les regles del joc les que s'han de revisar, com poden ser les relacions en el marc laboral entre empresaris i treballadors. Aquí és el Grup Parlamentari que està treballant, prioritzant el consens abans que els terminis.

La noció imprecisa però il·lustradora de constitució econòmica i social és precisament això: establir uns acords de base, compartits al màxim pel conjunt d'agents, que serveixin com a fonaments d'un nou model de país, tal com la Constitució va fixar l'estructura jurídica i institucional de l'Estat aviat farà 25 anys.

Senyores i senyors consellers, el Grup Parlamentari Demòcrata -insisteixo- dona tot el suport al projecte anunciat ahir pel cap de Govern i assegura la col·laboració més lleial, amb vistes sempre a l'interès general. Temps i lloc hi haurà per fer un balanç definitiu del present mandat. Pel moment, queda encara molta feina per fer en el que queda de legislatura.

I tot i que no em voldria avançar al que pugui passar després, sí que puc dir que el projecte de Demòcrates per Andorra no s'esgota amb aquesta legislatura. Igual que en els seus inicis, aquest és un projecte que pretén sumar: sumar procedències i trajectòries polítiques diverses, sumar experiència i joventut, sumar talent i vàlua.

Tot plegat amb un objectiu ben definit: treballar per l'Andorra que volem, l'Andorra de qualitat que el cap de Govern ahir ens va proposar i descriure.